

**DIGITAL
GENERATIONS**

Насоки за други
общини и
заинтересовани
организации в цяла
Европа

ПЕТИ РЕЗУЛТАТ

Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито EACEA.

Съфинансирано от
Европейския съюз

Информация за проекта

Акроним: DG

Заглавие на проекта: Дигитални поколения (Digital Generations)

Финансираща програма: Еразъм+ KA220-ADU – Стратегически партньорства в областта на образованието за възрастни (Erasmus+ KA220-ADU - Cooperation partnerships in adult education)

Номер на проекта: 2021-1-SI01-KA220-ADU-000035182

Уебсайт на проекта: <https://digitalgenerationsproject.eu/>

Информация за документа

Резултат от проекта: 5

Заглавие на интелектуалният продукт: Насоки за други общини и заинтересовани организации в цяла Европа

Заглавие на документа: Насоки за други общини и заинтересовани организации в цяла Европа

Вид на документа: Насоки

Автор(и): Община Камник, Словения

Ниво на достъпност: Публична

Лицензи:

1. Съдържание

Информация за проекта	2
Информация за документа	2
История на документа	2
1. Съдържание	3
2. Въведение и дефиниране на темата	4
3. Методология за създаване на насоките	6
4. Насоки за общини	7
4.1. Основни принципи които ръководят ефективните програми за обучение между поколенията	7
4.2. Добри практики и научени уроци	9
4.2.1. Ключови добри практики	9
4.2.2. Научени уроци от пилотните дейности и обратна връзка от заинтересованите страни	11
4.2.3. Общи предизвикателства и практически решения	12
5. Заключение	13
6. Приложения	15
5.1 Въпросник за партньорите	15
5.2 Въпросник за млади обучители	15
5.3 Въпросник за заинтересовани страни	15
7. Източници	16

2. Въведение и дефиниране на темата

Добре дошли в насоките за цифрови поколения, изчерпателен ресурс, предназначен за общини и организации в цяла Европа, насочен към насърчаване на програми за ИТ обучение между поколенията, водени от млади хора за възрастни хора.

Препоръките на Съвета на Европейския съюз от 2018 г. относно ключовите компетентности за учене през целия живот обединяват 8 основни компетентности, от които гражданите се нуждаят за лична реализация, социално включване, активно гражданство и пригодност за заетост в общество на знанието. Сред тях е и основната компетентност „**дигитална грамотност**“.

Дигиталната грамотност е основната способност на индивида да използва и работи в дигиталния свят. Това е способността да се използват безопасно и критично технологиите на информационното общество в различни области: на работа, в свободното време и за комуникация с другите. **Цифровата компетентност** е ключов компонент на тази способност, заедно с **безопасното и критично използване** на технологиите на информационното общество.

Застаряващото население на Европа прави възрастните хора и тяхното включване в обществото важен сегмент от различни европейски насоки и политики. Един от начините да се даде възможност на възрастните хора да живеят по-независимо и да играят по-активна роля в обществото е чрез образователни програми за **цифрова грамотност**. Подобни програми правят възможно преодоляването на социалното изключване на маргинализирани и уязвими групи (включително възрастни хора), като подобряват качеството им на живот, социалното участие и интеграцията. Цифровите технологии предлагат неограничени възможности за обогатяване на живота и повишаване на независимостта. Независимото използване на цифрови технологии от по-възрастното население създава по-свободен и по-качествен живот в напреднала възраст и гарантира, че те могат да живеят възможно най-дълго в собствената си среда, като същевременно намаляват самотата и изключването от социалните взаимоотношения. Цифровите технологии им позволяват да общуват по-добре със семейството и приятелите си, да имат по-голям достъп до здравни услуги, да имат повече възможности за учене през целия живот, както и да имат повече възможности за дейности в свободното време, което е концепцията за „активно остаряване“.

Обучението между поколенията, което също става част от професионалното поле, е една от формите на образование, които обединяват хората, укрепват тяхното приобщаване и солидарност, като по този начин следват целите на европейските насоки. Тя позволява на хората да излязат от изолацията си и да станат активни в своята среда. Обучението между поколенията има много положителни ефекти и укрепва няколко от основните компетентности, изброени в Препоръките (напр. „лична, социална

компетентност и компетентност за учене за учене“, „компетентност за гражданство“, „компетентност за културно съзнание и изразяване“).

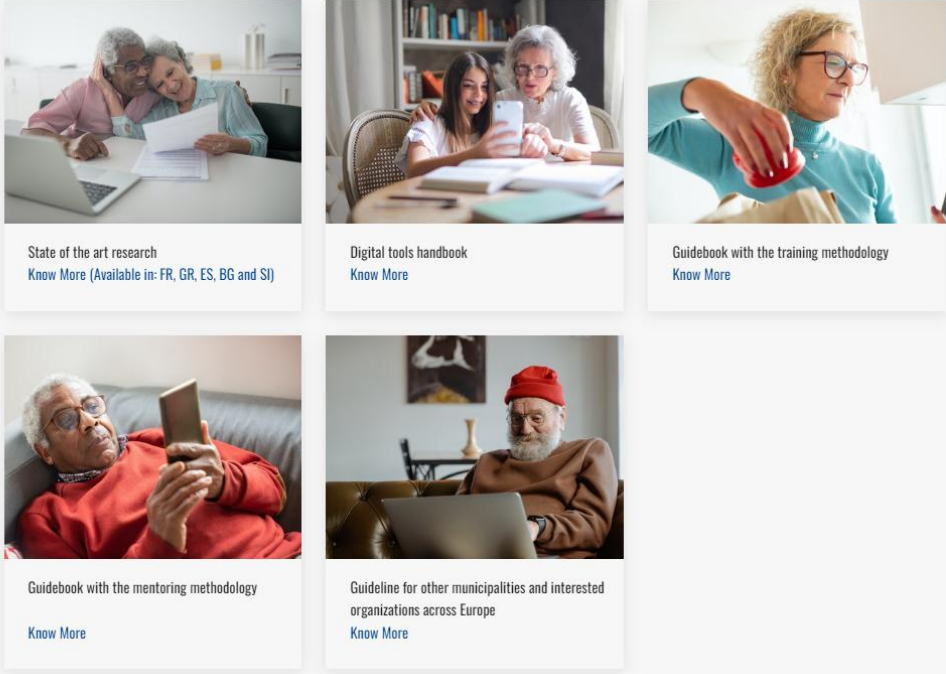
Положителните ефекти от ученето между поколенията са между другото:

- възрастните се превръщат във важна опора за други групи да учат и участват, като в същото време развиват своето лично развитие и самочувствие;
- възможност за активно социално включване;
- предлага възможности за доброволчество както за млади, така и за възрастни хора. Това увеличава техните възможности за участие в общността, взаимна подкрепа и укрепва техните социални мрежи;
- насърчава младите и по-възрастните поколения да преодолеят стереотипите;
- научавайки, че различните поколения в една и съща култура са изправени пред подобни проблеми.

Партньорите на проекта **Digital Generations** са убедени, че програмата между поколенията е отличен инструмент за укрепване на основните умения за цифрова грамотност на възрастните (65+). В резултат на това консорциумът разработи няколко **методологии и насоки**, всички налични в нашите резултати на уебсайта, за да ги използваме като помощ и ръководство при разработването на програми за обучение между поколенията във вашия регион или организация, които ви представяме по-долу.

DIGITAL GENERATIONS PROJECTS

PROJECT RESULTS

- State of the art research**
[Know More \(Available in: FR, GR, ES, BG and SI\)](#)
- Digital tools handbook**
[Know More](#)
- Guidebook with the training methodology**
[Know More](#)
- Guidebook with the mentoring methodology**
[Know More](#)
- Guideline for other municipalities and interested organizations across Europe**
[Know More](#)

3. Методология за създаване на насоките

Методологията, описана в тази глава, формира крайъгълния камък на ефективните програми за обучение между поколенията. Той е предназначен да преодолее разделението между поколенията, като насърчава учебна среда, която се обогатява взаимно и уважава разнообразния опит. Този подход е за предаване на знания и създаване на споделено пространство, където различните поколения могат да се учат едно от друго, изграждайки разбиране и съпричастност към възрастовите различия.

При разработването на насоките за общините следвахме цялостна и аналитична методология. Процесът беше ръководен от Община Камник в сътрудничество с всички партньори. Важно е да се признае основополагащата роля на [методологията за обучение](#) и [методологията за наставничество](#), разработени в рамките на проекта. Тези методологии, съчетани с прозренията, получени от пилотирането на всяка фаза, значително информираха разработването на тези насоки. Този интегриран подход гарантира, че насоките не се основават на теоретични познания и също така са обогатени с практически опит и поуки от етапите на изпълнение на проекта.

За да обогати заключенията от пилотирането на методологията за обучение и наставничество, община КАМНИК изготви въведението към насоките. След въведението всеки партньор започна своето проучване. Това изследване беше ключово за събирането на конкретни прозрения и разбирането на специфичните предизвикателства и възможности във всеки регион. По този начин се уверихме, че насоките са разбираеми, ефективни и също така отговарят на нуждите на различните общини.

При създаването на нашите насоки значителна част беше стъпката „Национални изследвания и контакти със заинтересованите страни“. Всеки партньор, ръководен от община КАМНИК, проведе целенасочено проучване в съответните си региони. Това изследване имаше за цел да разбере специфичните предизвикателства и възможности във всяка област, като гарантира, че насоките ще бъдат ефективни и уместни в различни контексти.

Заинтересованите страни включваха местни власти, образователни институции и организации, работещи в областта на образованието за възрастни и **дигиталната грамотност**. Техният принос беше безценен, предоставяйки перспективи и предложения от реалния свят, които значително обогатиха нашите насоки.

Комбинацията от тези усилия доведе до следните насоки, които са теоретични и практически, базирани на реалностите на различни европейски общини.

За подробен преглед на конкретните въпроси, използвани в тази фаза на изследване и ангажиране на заинтересованите страни, моля, вижте [приложенията](#).

4. Насоки за общини

4.1. Основни принципи които ръководят ефективните програми за обучение между поколенията

Принципите и стратегиите, описани подробно по-долу, се основават на убеждението, че когато поколенията се съберат, както млади, така и по-възрастни, обменът на мъдрост, умения и перспективи може да доведе до по-богата, по-приобщаваща общност. Въз основа на най-новите изследвания и най-добрите практики в андрагогиката, тази методология набляга на адаптивността, ангажираността и дълбокото уважение към културния и опитен произход на всички обучаеми. Чрез това ние се стремим да изградим програми, които са не само образователни, но и трансформиращи, насърчавайки връзки, които надхвърлят възрастта и времето. Следните точки могат да бъдат взети под внимание при проектирането на програми за между поколенията:

Дизайн

- Програмите между поколенията, като форма на образование, трябва да ангажират поне две поколения, които не са последователни, като насърчават взаимното обучение и взаимодействие. При проектирането на такива програми е важно да се вземат предвид всички принципи на обучението за младежи и възрастни, които трябва да бъдат адаптирани към избраните групи, **като се вземат предвид разликите между поколенията** (напр. в очакванията, работната етика, стила на общуване).
- Адаптирайте продължителността и честотата на сесиите според нуждите и предпочитанията на участниците. Това беше очевидно в различните подходи на организациите, където някои предпочитаха по-кратки, по-чести сесии, докато други избраха по-дълги, по-рядко.

Андрагогически принципи и структура

- В съответствие с андрагогическите принципи опитът, произходът и ценностите на всички обучаеми трябва да бъдат признати и интегрирани в процеса на обучение. Програмите между поколенията трябва да бъдат **внимателно подготвени**, а менторите, обучителите и съветниците трябва да бъдат **подходящо обучени**.
- Методологични подходи между поколенията: Използвайте както утвърдителни (ориентирани към слушане), така и кооперативни (ориентирани към действие) методи на обучение. Кооперативното обучение, което набляга на активното участие и взаимодействие, често е по-ефективно в среда между поколенията. Според социалните теории за ученето всеки процес на учене и всяка връзка учител-ученик е част от културен контекст, **образованието е част от културата**. Участниците влизат в образователния процес със собствен набор от ценности, вярвания и мисловни традиции.
- Подчертайте важността на признаването и оценяването на различния образователен произход на участниците. Това включва адаптиране на съдържанието и доставката, за да отговарят на различни скорости и стилове на

учене, особено като се има предвид разликата в цифровата грамотност между поколенията.

- Насърчавайте среда, в която всички участници са насърчавани да участват активно и да споделят своя опит, като по този начин обогатяват учебния опит за всички участници.

Съдържание и процес на обучение

- Изберете съдържание, което резонира с житейския опит на възрастните хора, повишавайки тяхната увереност и ангажираност. Това е в съответствие с подхода за избор на съдържание, което е познато и подходящо за по-възрастните учащи, както е посочено в отговорите.
- Редовно търсете обратна връзка от участниците, за да разберете техните учебни нужди и предпочитания, като адаптирате програмата съответно. Този подход помага за непрекъснатото усъвършенстване на програмата, за да отговори по-добре на нуждите на участниците.
- Образованието трябва да бъде приятно и социално, тъй като не става въпрос само за усвояване на нови умения, но и за взаимно опознаване чрез общи теми.
- **Съдържанието** е много важно. Съдържанието е елементът, който привлича възрастните хора да започнат да учат ново умение. Избираме съдържание, което е близко до възрастните хора, за което те имат познания и могат да надграждат. Това създава среда, в която по-възрастните хора се чувстват **уверени** по отношение на по-младите. Това създава процес на обучение, в който всеки е обучаем в един момент и учител в следващия.
- Възрастните хора често имат страх от новото. **Работата по двойки**, при която младият треньор и по-възрастният трениращ **изграждат доверие**, е много полезна за насърчаване. Ученето в тандем допринася за усещането, че ученикът може да го направи, тъй като **процесът е напълно адаптиран към него**. Когато тандемите са интегрирани в група, предимството на **груповото обучение** се демонстрира допълнително.
- Ние проектираме програмата така, че да отговаря на изразените образователни нужди, но и да **надхвърля очакванията**, тъй като те винаги са ограничени от това, което вече е известно. По този начин програмата ще допринесе с допълнителни знания и умения и **ще развие нови образователни потребности**. Може би точно връзката с по-младото поколение предлага възможността на по-старото поколение да осъзнае ограниченията на своите стремежи.
- Трябва да се вземат предвид **принципите и стратегиите за идентифициране на образователните потребности**. Сесиите трябва да бъдат съобразени с **нуждите на обучаемия**, така че първо проверете с участниците какво очакват да научат, какво биха искали да научат и наблюдавайте какво още не знаят.

Институционално приемане

- Подчертайте значението на внимателния подбор и обучение на млади обучители, за да сте сигурни, че са подготвени да се справят с уникалната динамика на обучението между поколенията.

- Въведете нова информация и умения с темп, който е удобен за обучаемите, особено като се има предвид скоростта на учене на по-възрастните участници. Нова информация и умения се въвеждат според способностите на обучаемия.
- Опитът показва, че възрастните хора предпочитат умения, които могат **незабавно да пренесат в ежедневието** (напр. поддържане на контакт с членове на семейството, живеещи в чужбина). Също така е важно участниците в програмата да придобият умения, които им позволяват да се **свързват с нови социални мрежи**.
- Обучението между поколенията се превръща в концепция, която е **приемлива за широк кръг от институции** – от предучилищни до университети за третата възраст.
- Обучението между поколенията е интересно, защото позволява **развитието на творчески подходи и предизвиква креативността**. Пробивите от установените модели обикновено се случват в диалог с другите, учене един от друг, изправяне срещу различията и намиране на нови методи.

4.2. Добри практики и научени уроци

Ключови най-добри практики, важни уроци [от пилотирането и обратна връзка от заинтересованите страни], общи предизвикателства и практически решения

В този раздел ще проучим ефективни стратегии, ценни уроци, извлечени чрез практически опит, и обратна връзка от заинтересованите страни. Ние също така ще разгледаме общи предизвикателства, срещани по време на изпълнението на нашите програми, и ще предоставим практически решения за преодоляване на тези пречки.

Фазата на проучване за този документ включваше ангажиране с партньори по проекта, млади обучители и заинтересовани страни.

Тази представа е извлечена от нашите пилотни програми и приноса на нашите заинтересовани страни, с цел подобряване на ефективността и въздействието на нашата инициатива. Колективният анализ на тези данни доведе до идентифицирането на общи теми, подкрепени от практически примери, завършващи в насоки, които балансират теоретичните знания с практическите реалности в различните европейски общини. В този конкретен контекст примерите, предоставени от организации като DEFOIN, e-seniors, община КАМНИК, 4-elements, DCHS и RCNE, служат като практически илюстрации, подкрепящи идентифицирането на общи теми като: ключови най-добри практики, важни уроци, общи предизвикателства и практически решения. Key Best Practices

Увлекателни и интерактивни сесии с комбинация от теоретични и практически компоненти.

- DEFOIN съобщи, че са структурирали своите пилотни сесии като комбинация от теория и практика, наблягайки на взаимодействието и ангажираността. Този

подход позволи на участниците да разберат концепциите и след това веднага да ги приложат в практически сценарии.

- E-seniors подчертаха използването на интерактивни техники, като дискусии и практически дейности, които поддържат сесиите оживени и гарантират, че ученето не е просто пасивно преживяване.
- Община Камник установи, че заинтересованите страни се радват да работят в групи и да споделят своя опит. Този подход на сътрудничество насърчи по-динамична и ангажираща учебна среда.
- 4-elements установи, че по-кратките, по-чести сесии са били ефективни за поддържане на ангажираността на участниците и гарантиране на ефективното усвояване на материала.
- DCHS и RCNE намериха за ефективно да има по-малък брой възрастни хора на сесия, което позволява максимално индивидуално внимание, което предполага най-добрата практика за поддържане на малки, управляеми размери на групите за персонализирани учебни преживявания.

Насърчаване на реципрочна учебна среда, в която и млади, и стари участници преподават и се учат един от друг.

- Подходът на 4-elements включваше създаване на пространство, където по-възрастните участници можеха да споделят своя житейски опит и мъдрост, докато по-младите участници допринесоха със своите технически умения и свежи перспективи. Този взаимен обмен обогати учебния опит и за двете групи.
- Община Камник подчерта значението на създаването на учебна среда, в която всеки участник, независимо от възрастта, да се чувства ценен и чул. Като насърчаваха по-възрастните да споделят истории и опит, те насърчиха чувство на уважение и признателност към мъдростта и знанието, които всяко поколение носи.

4.2.1. Научени уроци от пилотните дейности и обратна връзка от заинтересованите страни

Значението на търпението и съпричастността за преодоляване на цифровото разделение между поколенията.

- DEFOIN отбеляза, че едно от основните им предизвикателства е да се справят с различните нива на цифрова грамотност сред участниците. Тяхното решение включва проява на търпение и предоставяне на индивидуално внимание на тези, които се нуждаят от повече време, за да схванат нови концепции. Този подход помогна всички участници да се почувстват комфортно и ценени, независимо от първоначалното им ниво на умения.
- RCNE подчерта значението на емпатията, особено когато по-възрастните участници се сблъскват с трудности с новите технологии. Чрез разбиране и

съпричастност към техните предизвикателства, обучителите успяха да създадат подкрепяща среда, която насърчаваше непрекъснатото участие и учене.

- Важен урок, подчертан от DCHS, беше необходимостта от адаптиране към специфичните нужди и въпроси на възрастните хора, дори ако това се отклонява от планираната програма, подчертавайки важността на гъвкавостта в образователните подходи.

Разпознаване на разнообразния опит и произход на участниците и интегрирането им в учебния процес.

- 4-elements подчертаха стойността на разпознаването и интегрирането на богатия житейски опит на по-възрастните участници в процеса на обучение. Този подход не само направи съдържанието по-сравнимо, но също така позволи на по-възрастните участници да почувстват, че техният опит е уважаван и ценен.
- E-seniors, в техните отзиви беше споменато, че признаването на разнообразния произход и опит на участниците е от решаващо значение. Те откриха, че когато личните истории и знания на обучаемите бяха включени в програмата, това доведе до по-ангажиращо и приобщаващо учебно изживяване. Това показва, че подходът за всеки отделен случай е бил полезен, като се предполага, че разпознаването и интегрирането на разнообразния опит и опит на участниците.

4.2.2. Общи предизвикателства и практически решения

Предизвикателството на ангажираността

Общо предизвикателство в организациите беше да поддържат участниците, особено възрастните хора, ангажирани и мотивирани.

- 4-elements се справи с това чрез интегриране на подходящо и свързано съдържание, гарантирайки, че учебният материал е пряко приложим към ежедневието на участниците.
- E-seniors споменаха предизвикателството да поддържат възрастните граждани съсредоточени, а не само да чатят. Те също така отбелязаха нежеланието на възрастните да учат и страха от провал. Решенията включват цялостен курс на обучение, предназначен да бъде по-приобщаващ и адаптивен към нуждите на участниците, като гарантира, че материалът е уместен и ангажиращ за тях.
- DCHS се сблъска с предизвикателства с възрастните граждани, които се отклоняват от темата, което показва необходимост от стратегии за поддържане на фокуса, без да причинява дискомфорт.
- DCHS също отбеляза притесненията на възрастните относно поверителността и онлайн сигурността, като посочи общо предизвикателство в обучението по цифрова грамотност за тази демографска група.

Технологични колебания

Много по-възрастни участници се колебаеха да се ангажират с дигитални инструменти.

Kamnik подчерта, че продължаващо предизвикателство е страхът на възрастните участници от цифровите устройства.

- Община Камник и E-seniors се справиха с това, като използваха работа по двойки и дейности в малки групи, които изградиха доверие и позволиха по-персонализирана помощ.
- DEFOIN споменава предизвикателства при работа с хора, които не са свикнали с технологиите.

Допълнителни заключения

Значението на постоянната подкрепа и проследяването, за да се гарантира непрекъснатото използване и разбиране на цифровите умения.

- 4-elements споменаха, че тяхната методология на обучение е била въведена в действие не само чрез провеждане на сесии, но и осигуряване на последващи действия. Това показва акцент върху текущата подкрепа за укрепване на усвояването и прилагането на цифрови умения.
- Община Камник отбеляза, че младите обучители са оборудвани с всички необходими инструменти и информация. Това предполага, че те са били готови да осигурят непрекъснатата подкрепа и помощ, които са от съществено значение за текущото използване и разбиране на цифровите умения.

Необходимостта от непрекъснато адаптиране и иновации в методологиите за обучение, за да бъдат уместни и ефективни.

- Подходът на 4-elements се справяше с пропуските в дигиталната грамотност сред възрастните хора чрез използване на сравними примери и практически упражнения. Това отразява непрекъснатото адаптиране на методологиите за обучение, за да ги направи по-ефективни и подходящи.
- RCNE поставя акцент върху провеждането на обучение по начин, който е подходящ за способностите на обучаемите, подчертава значението на иновациите и адаптирането на методите на обучение, за да отговори на различните нужди на участниците.

5. Заключение

С приключването на насоките за цифрови поколения отправяме топла покана към общините и организациите в цяла Европа да адаптират и прилагат тези обучителни материали в своите общности. Като насърчавате дигиталната грамотност чрез обучение между поколенията, можете да допринесете за преодоляване на цифровото разделение, засилване на социалното включване и насърчаване на активното остаряване. Тези насоки предлагат основа за създаване на смислени и въздействащи програми, съобразени с вашия контекст и нужди.

Нека работим заедно, за да дадем възможност на всички поколения в дигиталната ера!

6. Приложения

6.1 Въпросник за партньорите

1. Каква структура/предлагане на обучения и за двамата пилоти намерихте за най-подходяща (брой сесии, продължителност на всяка сесия, брой глави на сесия, подготовка на място за провеждане на сесии, подготовка на устройства)? Моля, обяснете с няколко изречения.
2. Как подготвихте или подбрахте младите обучители, които имат достатъчно опит и познания за работа с възрастни хора?
3. Опишете основните предизвикателства и най-добрите практики, идентифицирани във вашия регион по време на пилотните проекти.
4. Как са използвани ефективно ресурсите при пилотирането на методологиите?

6.2 Въпросник за млади обучители

1. 1. Колко полезни бяха ръководствата и срещите (Атина, Малага) при подготовката ви за пилотния проект?
2. Опишете основните предизвикателства и ефективни стратегии, които сте открили при работата с възрастните хора.

6.3 Въпросник за заинтересовани страни

1. 1. Какъв беше вашият опит в сътрудничеството с екипа на проекта? Кои аспекти на сътрудничеството работят добре и какво може да се подобри?
2. 2. Имаше ли аспекти от изпълнението на проекта, които смятате за особено ефективни или имащи нужда от подобрене?
3. Според вас на какво трябва да обърнем внимание при проектирането на този вид обучение за възрастни хора?

7. Источници

- [Priporočilo Sveta z dne 22. maja 2018 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje](#)
[Besedilo velja za EGP. \(europa.eu\)](#)
- [Pomen racunalniškega izobraževanja in e-opismenjev.pdf](#)
- [OTZ_Digitalna_pismenost.pdf](#)
- [Priročnik-za-medgeneracijsko-ucenje.pdf](#)

DIGITAL GENERATIONS

<https://www.facebook.com/DigitalGenerationsProject/>

<https://www.instagram.com/digitalgenerationsproject/>

<https://digitalgenerationsproject.eu/>

Defoin

four elements

Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито EACEA.

Съфинансирано от
Европейския съюз